

sosialurin

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevandi: Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bládmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Tað gjørði Pilatus eisini

Í GJÁR FÓR lögtingið undir aðru viðgerð av landsstýrisuppskötinum um studningsveitanir til fiskivinnuna. Somuleiðis av teimum inntøkulógum, sum figgja skulu landskassans útreiðslur í samband við áðurnevndu studningsveitanir.

HVØRJA STØÐU SOSIALURIN hevur til partar av inntøkulógaruppskötinum, so sum tollhækkingar og broytan av pristalsútrokningini, hava vit greiðliga sagt frá fyrr, og skal tað ikki verða endurtikið her. Vit hava ávarað móti tí, við halda vera skeivt, og kunnu ikki gera annað.

JAVNAÐARFLOKKURIN er í dag í truplari støðu. Mótmælini eru mong, bæði frá fakfeløgum og fólki annars, sum standa flokkinum nær. Í mangar mátar tykir henda støðan meinlík henni, danski javnaðarflokkurin var í fyrri umleið ári síðani móttvegis fakfeløgum, har ein hin størsta orsök var tørvandi kommunikation partanna millum.

HÓAST FAKFELØGINI í Føroyum ikki eru heft at nøkrum ávísingum politiskum flokki, er javnaðarhugsjónin fakfelaganna nátturliga ideologiska grundarlag. Men tað bílar við samarbeiðinum, sum kundi gjørt tað lættari hjá þortunum at kent trupulleikarnar hjá hvørjum øðrum til felags bata.

HETTA KANN SIGAST at vera ein innan-flokkasurningur, men er ikki minni týðningarmikil av teirri orsök.

MEN UTTAN AT bera yvir við tí, vit halda vera skeivt, vilja vit sjálvandi áðanna, at ikki er lætt at finna bestu loysnir, sum samstundis eru tær, sum hóva flestum best.

TRÍGGIR ERU FLOKKARNIR, sum í dag mynda landsins stýri, men ikki kann sigast, at allir taka støðuna við sama álvara. Heldur enn at standa saman um frammanundan avtalaðu loysnir, eru tað nakrir, sum í dag tváa hendur sínar.

PARTUR AV tjóðveldisflokkinum vil nú ikki standa við øll inntøkulógaruppskötini og partur av fólkaflókkinum vil gera seg populeran við at ganga ímóti Molsinum, sum einki hevur við hetta mál at gera, men er ein partur av semjuni flokkanna millum í august. Eftir stendur javnaðarflokkurin sum svartiper.

HINIR TVÁA hendurnar.

TAÐ GJØRDI Pilatus eisini.

Gørnini skaða ikki stovnin

Tá ið menn tosa um at verja toskastovnin undir Føroyum, verður altíð lagt eftir gørunum. Og tað ger eisini gamal fiskimaður í Sosialinum leygardagin 23/2-80.

Hann sigur millum annað, at ein lögtingsmaður, frá lögtingsins roðarapalli, skal hava sagt, at gørn gera fiski, sum gýtir, ongar ónáðir, og harmast hann um, at slíkir tápu-lingar sita í tinginum.

Síðani endurturkur hann Esmar Fugle frá eini útvarpssending, har hann sammetir gýtingarfiskin við seyð.

Kann vera, at ein ávís

likheit er millum tosk og seyð. Toskur gýtur, og seyður lembir. Gongur tað so væl, ja heilt væl, so kanst tú fáa eitt lamb upp á ærini. Tað er so tað besta.

Tosa vit so um tosk, sær øðrvísi út. Ein stórus toskur kann gýta 4.000.000 egg. Siga vit so, at 1% kemur undan, hava vit 40.000. Hendir so tað, at 10% koma undan, verða tað 400.000 toskar, ið koma frá tí eina, so heilt tann sama er myndin ikki.

At gørn ongan skaða gera á fiskastovnin, er helst rætt. Tí meti eg allan faststandandi reiðskap

sum ófarligan. Afturat hesum kemur, at meginparturin av vággrunninum er friðaður fyri gørunum og trolu.

So eru tað menn, ið halda, at fiskistegður átti at verið ávísar tíðir av árinum. Tí tað er at siga, at óneyðugt er at hugsa um tann faststandandi reiðskapin, tí hann hevur altíð fingið, og kemur framvegis at fáa fiskisteðg av og á á Føroyagrunninum. Tað skulu verið og streymurin nokk syrgja fyri.

Aftur til gýtingina. Allir, sum fiska, hava lagt merki til, at tað ofta eru

smáir fiskar, sum hava fullbúgvíð rogn. Sjálvur havi eg verið við til at mált tosk, ið bert var 42 cm. langur og hevði búgv-in rogn. Vit finga eisini váttað frá fólki frá Fiskirannsóknarstovuni, at toskur heilt niður til 42 cm. gýtur. So vandin fyri at ov fáir toskar sleppa at gýta er helst «minimalur».

Nakað annað er, at vit vita umleið, hvat Føroyagrundurin kann geva av sær. So tað er bert at semjast um, hvørjum reiðskapi vit skulu fiska við.

Jákup A. Joensen

Beiskir bitar og brendar brýr

Samskipanin av verka-fólki her á landi hevur ongantið verið so sterk, sum í grannalondum okkara. Somuleiðis hava batarnir í korum verkamanna verið seinni á veg og færri. Enn hevur verkafólkið onki annað tilnýti til vinnuna enn sølu av arbeiðsmegi og løn. Teir fáu glottarnir ið eru, har arbeiðsfólk hava meðávirkan og medogn á framleiðslutólini, eru dyrtgoldin. Lutur verkamannsins er at vera ein útreiðslupostur í roknskaparbókunum hjá vinnulivsmannum.

Málgagn fólkaflöksins Dagblaðið hevur seinastu ári gramt seg um, at arbeiðsfólkið hevur tyngt útreiðslusíðuna ov nógv, og skulsett verkafólk og feløg teirra fyri at vera høvuðsatvöldin til vinnuligu trupulleikar okkara.

Sjálvandi eru skuldsætingar Dagblaðsins heilt burturvið. Men, at tað skuldi eydnast fólkaflókkinum við hesum skuldsætingum sum jarnbroti at fáa javnaðarflokk-in at brenna allar brýr til tað fakfelagsrørslu og ta stætt, sum hesin flokkur hevur verið ein nátturligur liður av, er meir enn sjálvst ein Óli Breckmann í sínum ljósastu (t.e. svartastu) lötum ongantið hevur droymt um.

Av góðum orsökum hevur verkafólkið kring alt Føroya land tikið saman hendur, og greitt og tyðiliga givið eitt varsko: Fingrarnar burturfrá pristalskipanini, tí vit kenna tilverugrundarlag okkara hött. So kunnu landsstýrispolitikkarnir so galt teir vilja fylla bløð og útvarp við tølum og prosent-

um um tað øvuga. Ongin trýr teimum. Spurningurin snýr seg als ikki um, hvat rokniðstykki er rætt ella skeivt. Spurningurin er heilt einfalt, at tað ber ikki til úr erva at diktera arbeiðsfólkinum eina loysn, sum mest av øllum minnir um eitt fólkaflöks-alop á arbeiðarastættina, íblandað einstakar sukurmolar fyri at tað lættari skal glíða niður.

Í veruleikanum hevur arbeiðarastættin ein nógv størri leiklut í samfelagnum enn bert at standa á útreiðslusíðuni í roknskaparbókunum. Verka-fólkið kennir sitt virði í framleiðsluni og sína meg.

Tað er ongantið til gagns fyri eitt samfelag, tá fólksins meg vegna skeivar politiskar avgerðir, verður tikin í nýtslu ímóti sjálvum lógávu-

valdinum.

Tað eru mannakort at vera ófullkomin, og tað er onki forgjort í at taka eina skeiva avgerð, men tað er ófyrigeviligt ongantið at viðganga egnu mistøk.

Hepnasta loysnin vildi verið at latið pristalskipanina ligið nakað enn, men gjøgnumført stuðulslogirnar og inntøkulógirnar, fyri síðani seinni at tikið spurningin um pristals-skipanina gjølla til viðgerðar í neyvum samstarvi við allar teir partar, sum avgerðin nerrar.

Verka-fólkið hevur gjøgnum feløg síni ongantið dult, at tey eru fús til at gera sitt til at loysa teir trupulleikar samfelagið hevur at dragast við og at bera sin part av byrðini. Men bert sin part.

Axel Skoubo

Til arbeiðaraumboðini

Í 1979 slitnaði landsstýris-samgongan, og lögmaður segði, at orsök var, at javnaðarflokkurin ikki vildi sita og umsita fólkaflöks-politikk. Hesi orð góvu okkum trúgv uppá ella vón um, at vit lágløntu hóast alt vóru umboðaði. Men gakk!

Longu í 1980, eini 8 mánaðir eftir at samgongan helt áfram, fara arbeið-araflokkarnir at avreiða

grovari enn nakrantíð fyrr. Hvaðar fóru glepsini frá hálvtrýssunum? Druknaðu øll í teimum bleytu stólunum? Sjálvst um tit royna at tosa pent fyri tykkum, so koma vit sanniliga at kenna sviðan. Hesin sviðið fær okkum at leita upp nýggjar hættir, soleiðis at tit «arbeiðara-umboð» at enda bert hava stuðul frá kapitalistum, bankum, stórfyritøkum og hervaldi. Og soleiðis fara

títt ikki at sleppa uppí part í okkara komandi betra samfelag. Tíðin kann ongantið skruvást aftur eftir hvussu fegnir tit enn ynskja tað.

Og tjóðveldisflokkurin roynir at ríða á tveimum hestum. Øðrumegin halda vit um stólarar, og hinvegin taka vit undir við mótmælunum. So skuldi ongín atkvøða farið fyri skeytið. Í veruleikanum hevur formaðurin altíð

klárað at fingið sín vilja ígjøgnum, eisini í førum, har hann átti at tapt. Men í hesum máli er diktatorið slept. Lætt man vera at gita hvi.

«Man har et standpunkt til man ta' et nyt» Vend um meðan tíð er! Slepp stólu og dálka ikki sálina! Halt tær tær ímóti heykunum!

Láglønt

Heilsa Molsinum vælkomnan

Hvat trúgva tygum — hvat hugsa tygum, tá tygum sum formaður í F.A. standa fram í Útvarp Føroya og gremja tygum um keyp av Mikkel Mols, og

endurtaka upp og upp aftur, sum um tað var orsök til allan ruðuleikan. Sum formaður í F.A. eiga tygum at vita og viðurkenna, at høvdu suð-

ringar havt ein Mols í 1939, í 40 og 41 tá fyrstu veruligu stríð um pristals-grundarlag — 1 oyra — var fyri, so høvdu Føroya arbeiðarar vunnið sær ein

Mols til tá. Aftur 46—47, tá suðringar gjørdust fadrar at eykadyrtíðar viðótini, og við neyð og deyð slitu ávikavist 40 og

Framhald á síðu 13